

Kennisclips DCD

III:

Diagnostiek

Sebastiaan Severijnen

Kennisclips DCD

I	II	III	IV	V
Hoe lees ik de DCD richtlijn?	Definiëring DCD	Diagnostiek	Flowcharts	Behandeling
Jolien van den Houten	Marina Schoemaker	Sebastiaan Severijnen	Johannes Noordstar	Ingrid van der Veer

Developmental Coordination Disorder (DCD)

Zoeken binnen deze richtlijn 🔍

Alles openklappen +

1. Startpagina
2. DCD: Definitie en achtergronden
- 3. DCD: Beoordeling en monitoring** ☐
 - 3.1. Diagnose stellen
 - 3.2. Anamnese afnemen
 - 3.3. DCD-vragenlijsten
 - 3.4. Beoordelen motorische vaardigheden
 - 3.5. Comorbiditeit en DCD
4. DCD: Psychosociale aspecten
5. DCD: Behandeling +
6. DCD en ouderparticipatie
7. DCD en ketenzorg
8. DCD bij adolescenten en volwassenen

DCD: Beoordeling en monitoring

Beoordeeld: 19-07-2019

Leeswijzer

De tekst van deze richtlijn is deels gebaseerd op de EACD Recommendations on DCD. Een link naar de tekst daarvan (inclusief de literatuurlijst, zoekstrategie en evidencetabellen) is te vinden in de Aanverwante items. Extra literatuur die voor de Nederlandse richtlijn gebruikt is staat in de literatuurlijst bij deze module. Een pdf van de gehele richtlijn is opgenomen bij de Aanverwante items.

In deze richtlijn wordt waar kind of kinderen staat ook jongere(n) bedoeld. Op basis van het functioneren gaat dit qua leeftijd om kinderen in het basis en middelbaar onderwijs.

Waar het gaat over adolescenten en volwassenen betreft het personen die bezig zijn met bijvoorbeeld studie of werk.

In verband met de leesbaarheid wordt in de richtlijn de term "ouders" gebruikt waar het ook kan gaan om ouder(s)/verzorger(s).

Inleiding

Voor het diagnosticeren van DCD is uitgebreid onderzoek nodig, onder andere anamnese, onderzoek naar de medische voorgeschiedenis, klinisch onderzoek en afname van vragenlijsten en motorische testen. Met meetinstrumenten moet worden gekeken naar de aard van de motorische (leer)problematiek, de invloed die deze heeft op het uitvoeren van vaardigheden (zoals ADL en schoolse vaardigheden), de participatie van het kind bij speel- en vrijetijdsactiviteiten en de communicatie. Ook moet worden gekeken welke rol de omgeving speelt bij het ontstaan, in stand houden en/of compenseren van de problemen.

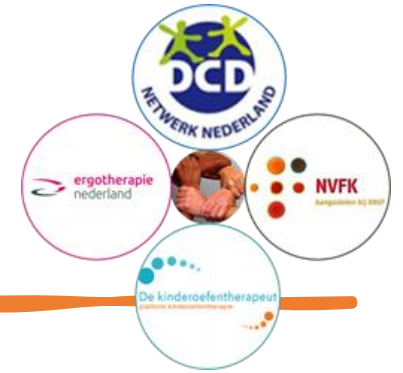
Uitgangsvraag

Hoe wordt DCD beoordeeld en gemonitord?

De uitgangsvraag omvat de volgende deelvragen die in submodules worden behandeld:

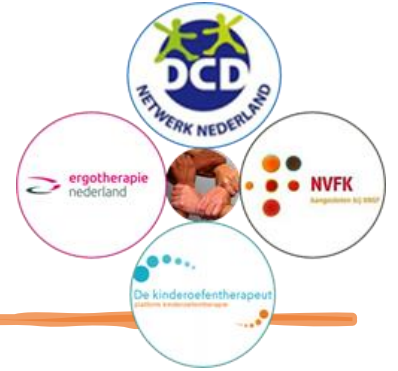
1. Wie stelt de diagnose DCD en wanneer?
2. Hoe wordt de anamnese afgenomen?
3. Welke DCD-vragenlijsten zijn bruikbaar?
4. Hoe worden motorische vaardigheden objectief beoordeeld?

Na afloop van deze kennisclip:

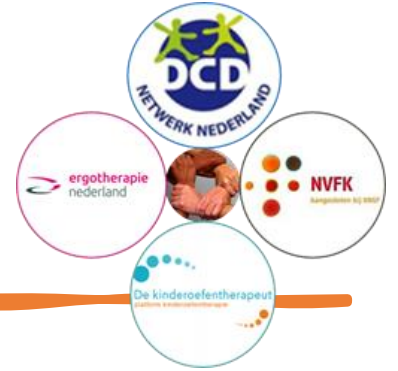
1. Weet u door wie de diagnose DCD gesteld wordt;
2. Weet u wanneer de diagnose DCD gesteld wordt;
3. Kent u de DCD-vragenlijsten die in de diagnostische fase ingezet worden;
4. Weet u met welke instrumenten de motorische vaardigheden beoordeeld worden;
5. Bent u bekend met hoe er wordt omgegaan met comorbiditeit bij de diagnostiek van DCD.

Criteria (DSM-V)

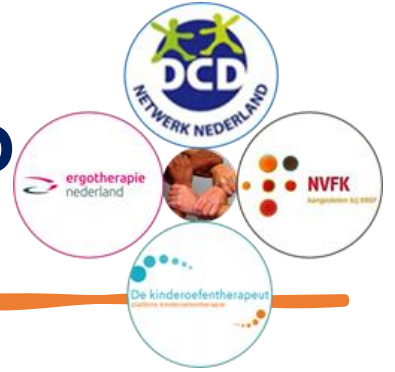
- Motorische problemen
- Hinder dagelijks leven
- Vanaf vroege ontwikkeling
- Geen andere oorzaak

Wie stelt de diagnose?

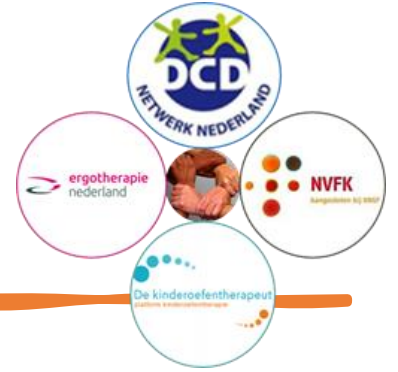
- Aanbeveling 2.1
 - Arts die geschoold en competent is
 - M.b.v. gegevens van multidisciplinair team
 - Evt orthopedagoog-generalist of psycholoog
 - Arts moet betrokken zijn om andere medische oorzaak uit te sluiten
 - Kinderrevalidatiearts in praktijk vaak spil in de keten.

Wanneer wordt de diagnose DCD gesteld?

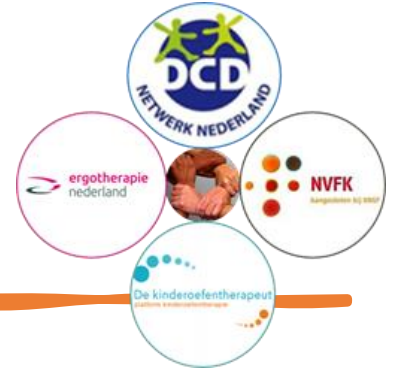
- Vaak pas na een periode behandeling in de 1^e lijn
- Aanbeveling 2.2: Voorzichtigheid diagnostiek voor 5e levensjaar
 - Ernstige motorische beperkingen $M-ABC-2 \leq P5$
 - Alleen baseren op uitkomst 2 motorische onderzoeken
 - Tussenpoos minimaal 3 maanden
 - Een interventie in de periode tussen de 1^e en 2^e afname

Diagnostisch proces

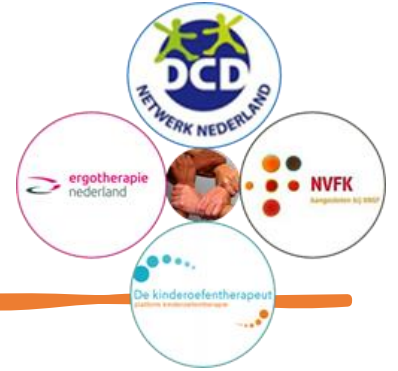
- Anamnese
- Lichamelijk onderzoek (inclusief neurologisch)
- Vragenlijsten
- Meetinstrumenten

Vragenlijsten in diagnostische fase

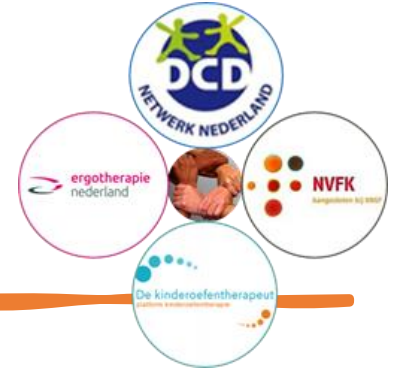
- DCD specifieke motorische vragenlijsten
 - Aanbeveling 2.7 CVO (Coördinatie Vragenlijst voor Ouders)
 - Aanbeveling 2.8 GMO (Groninger Motoriek Observatielijst)

Vragenlijsten in diagnostische fase

- Overige aanbevolen vragenlijsten:
 - Aanbeveling 2.9 Psychosociale problemen:
CBCL (Child Behavior Checklist), de YSR (Youth Self Report) en de TRF (Teacher Report Form)
 - Aanbeveling 2.10 Competentiebeleving/zelfbeeld/zelfwaardering
CBSK (Competentiebelevingsschaal 8-12 jaar) of de CBSA (12-18 jaar)
Instrument “Hoe ik vind dat ik het doe?” (6-12 jaar).

Instrumenten voor het beoordelen van motorische vaardigheden

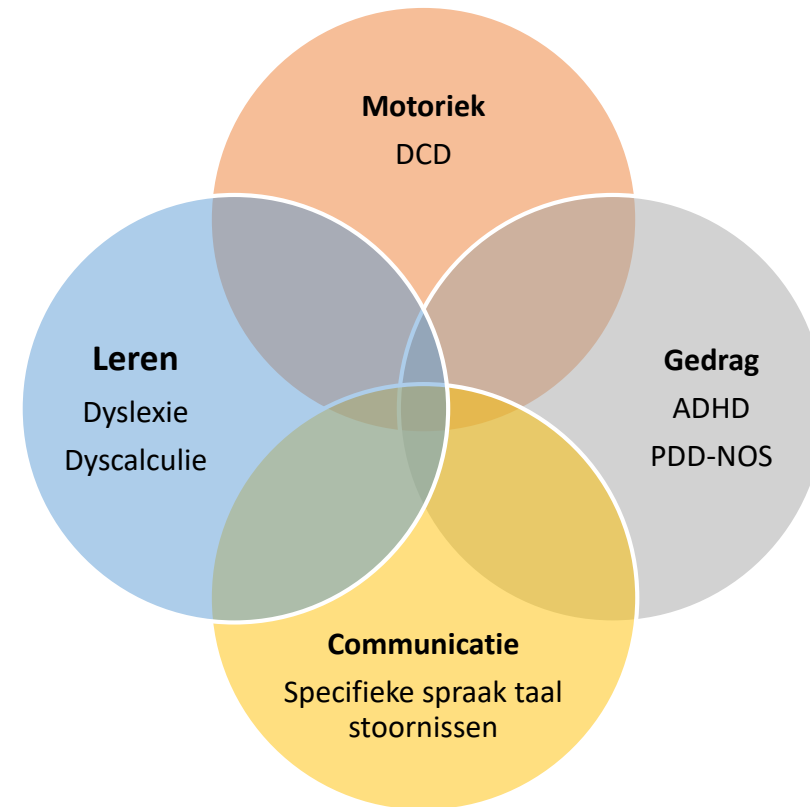

- Gebruik:
 - Movement Assessment Battery for Children, 2e editie (M-ABC-2, met Nederlandse normen) om criterium A te toetsen (Aanbeveling 2.12)
 - KNGF Evidence Statement Motorische schrijfproblemen bij kinderen (Aanbeveling 2.15)
- Overweeg:
 - de DCDDaily om ADL in kaart te brengen (Aanbeveling 2.13)
 - afname van de School Assessment of Motor and Process Skills (School AMPS) om motorische en procesmatige (executieve) vaardigheden in kaart te brengen (Aanbeveling 2.15)

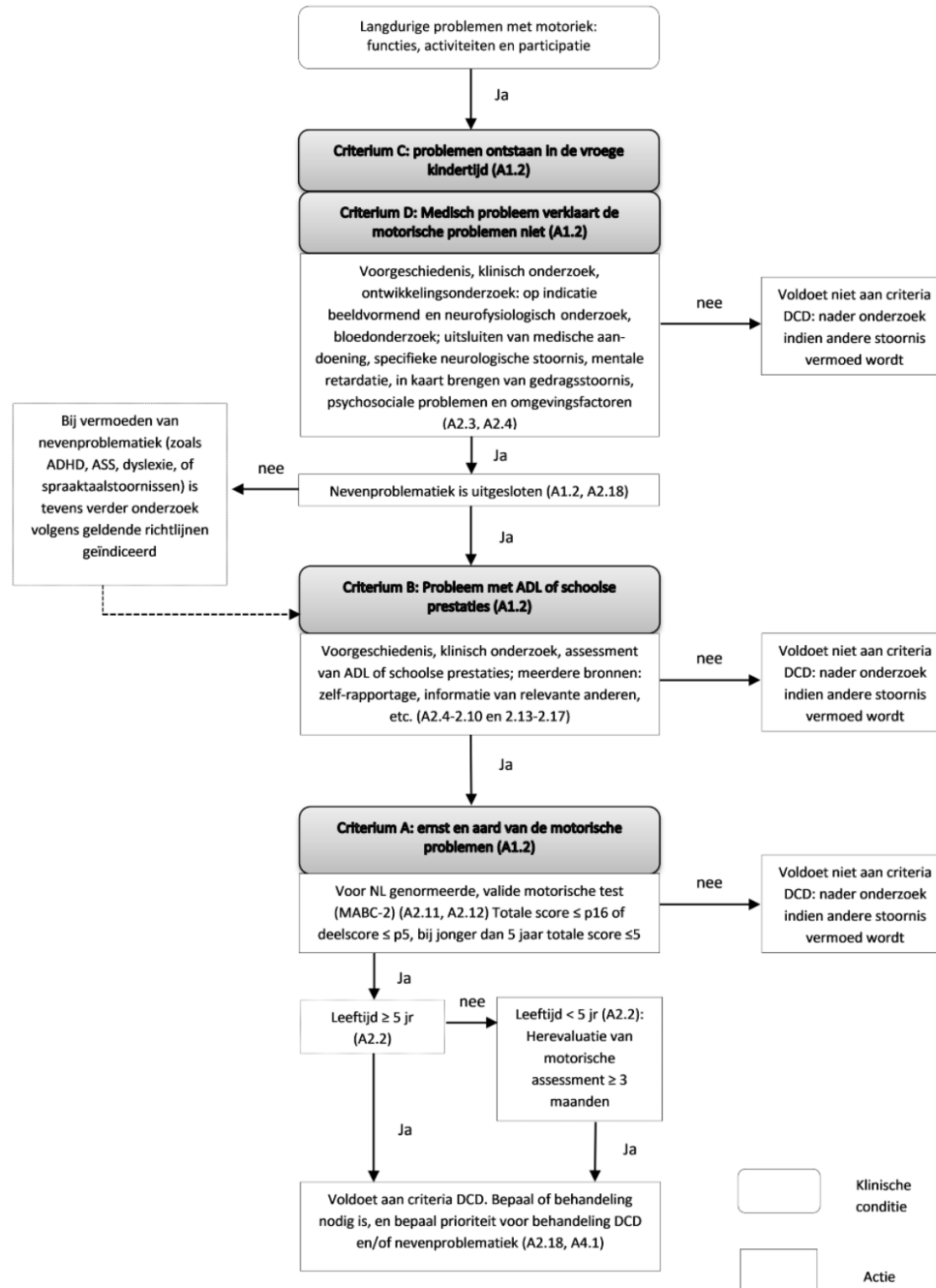
Hoe omgaan met comorbiditeit?

- Overlap tussen verschillende ontwikkelingsstoornissen
- Soms uitsluitcriterium, soms nevendiagnose.
- Stel, indien van toepassing, naast de diagnose DCD ook andere diagnoses vast (bijvoorbeeld Autisme Spectrum Stoornis, Attention Deficit Hyperactivity Disorder, dyslexie, taalontwikkelingsstoornissen). Gebruik hiervoor relevante klinische richtlijnen (Aanbeveling 2.18)

Flowchart diagnostiek en indicatie voor behandeling

Toepassing richtlijn in de praktijk

Producten die de richtlijn verduidelijken en jou ondersteunen deze toe te passen in de praktijk:

➤ Kennisclips

➤ Factsheet

➤ White paper

➤ Podcast

Verdere Informatie

Richtlijn DCD

<https://richtlijndatabase.nl/>

websites van de betrokken
beroepsverenigingen

Informatie over DCD via
de website van
oudervereniging Balans

<https://www.balansdigitaal.nl>